

MỤC LỤC

LỜI GIỚI THIỆU	11
----------------------	----

PHẦN 1 CÔNG DÂN TOÀN CẦU VÀ ĐÀO TẠO NGUỒN NHÂN LỰC ĐỊNH HƯỚNG CÔNG DÂN TOÀN CẦU

1. ĐÀO TẠO TRÌNH ĐỘ ĐẠI HỌC NGÀNH QUẢN TRỊ NHÂN LỰC ĐỊNH HƯỚNG CÔNG DÂN TOÀN CẦU TIỆM CẬN ISO/TC 260 PGS.TS. Nguyễn Thị Minh Nhân	14
2. PHÁT TRIỂN ĐỘI NGŨ GIÁNG VIÊN TRƯỜNG ĐẠI HỌC LAO ĐỘNG – XÃ HỘI GẮN VỚI MỤC TIÊU GIÁO DỤC CÔNG DÂN TOÀN CẦU TS. Bùi Thị Phương Thảo - ThS. Nguyễn Thị Thu Hà	28
3. BÀN VỀ ĐỊNH HƯỚNG NGHỀ NGHIỆP CỦA SINH VIÊN CÁC TRƯỜNG ĐẠI HỌC Ở VIỆT NAM – THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP TS. Nguyễn Thị Liên	41
4. VAI TRÒ CỦA CÁC TRƯỜNG ĐẠI HỌC VIỆT NAM TRONG CÔNG TÁC ĐÀO TẠO NGUỒN NHÂN LỰC THEO ĐỊNH HƯỚNG CÔNG DÂN TOÀN CẦU TS. Nguyễn Thị Tuyết - TS. Lê Thị Minh Hà	50
5. NHẬN THỨC CỦA SINH VIÊN VỀ TRÁCH NHIỆM CÔNG DÂN TOÀN CẦU: NGHIÊN CỨU ẢNH HƯỞNG CỦA GIÁ TRỊ TỰ LẬP TS. Hoàng Văn Hào	57
6. ĐÀO TẠO CÔNG DÂN TOÀN CẦU TRONG BỐI CẢNH HỘI NHẬP QUỐC TẾ TS. Lê Tiến Đạt	64
7. MỐI QUAN HỆ GIỮA SỰ TỰ TIN VÀ TÂM THỂ LAO ĐỘNG CỦA SINH VIÊN CÁC TRƯỜNG ĐẠI HỌC CÔNG LẬP TS. Nguyễn Tuấn Anh	74
8. KỸ NĂNG CẦN CÓ CỦA CÔNG DÂN THỜI ĐẠI TOÀN CẦU HÓA TS. Nguyễn Thị Như	86
9. ĐỔI MỚI ĐÀO TẠO ĐỂ PHÁT TRIỂN NGUỒN NHÂN LỰC THEO ĐỊNH HƯỚNG CÔNG DÂN TOÀN CẦU ThS. Lê Quốc Anh - Lê Thị Trâm Anh	94
10. ĐÀO TẠO NGUỒN NHÂN LỰC ĐỊNH HƯỚNG CÔNG DÂN TOÀN CẦU ThS. Bùi Duy Hoàng - ThS. Đoàn Thanh Tùng	108
11. NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG ĐÀO TẠO NGUỒN NHÂN LỰC ĐỊNH HƯỚNG CÔNG DÂN TOÀN CẦU TRONG CÁC TRƯỜNG ĐẠI HỌC Ở VIỆT NAM TS. Trần Thị Tâm - ThS. Hoàng Thị Giang	118
12. GIÁO DỤC CÔNG DÂN TOÀN CẦU: NGHIÊN CỨU MỘT SỐ TRƯỜNG HỢP ĐIỂN HÌNH VÀ NHỮNG KHUYẾN NGHỊ ThS. Nguyễn Thị Thanh Nga	128

13.	ĐÀO TẠO NHÂN LỰC ĐỊNH HƯỚNG CÔNG DÂN TOÀN CẦU NGÀNH CÔNG NGHỆ THÔNG TIN: DOANH NGHIỆP VỚI CÁC TRƯỜNG ĐẠI HỌC ThS. Lại Quang Huy	141
14.	PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC TỰ HỌC NGOẠI NGỮ CHO SINH VIÊN ĐẠI HỌC ĐỊNH HƯỚNG CÔNG DÂN TOÀN CẦU ThS. Nguyễn Thị Phương Thanh	150
15.	CƠ SỞ KHOA HỌC VÀ THỰC TIỄN ĐỐI VỚI ĐÀO TẠO CÔNG DÂN TOÀN CẦU CHUẨN BỊ CHO THANH NIÊN TRONG THẾ KỶ XXI ThS. Nguyễn Thùy Linh	159
16.	CÔNG DÂN TOÀN CẦU VÀ MỘT SỐ PHƯƠNG PHÁP GIÁO DỤC CÔNG DÂN TOÀN CẦU ThS. Nguyễn Thị Phương Loan	173
17.	PHÁT TRIỂN KỸ NĂNG NGUỒN NHÂN LỰC ĐÁP ỨNG NHU CẦU CÁCH MẠNG CÔNG NGHIỆP 4.0: GIẢI PHÁP CHO VIỆT NAM ThS. Kiều Quốc Hoàn	181
18.	GIẢNG DẠY CÁC HỌC PHẦN QUẢN TRỊ NHÂN LỰC BẰNG TIẾNG ANH TRONG THỜI KỶ CÁCH MẠNG CÔNG NGHỆ 4.0 ThS. Trịnh Minh Đức - ThS. Hà Thị Vũ Hà	192
19.	NĂNG LỰC VĂN HÓA - NỘI DUNG QUAN TRỌNG TRONG ĐÀO TẠO CÔNG DÂN TOÀN CẦU ThS. Lê Trung Hiếu	199
20.	ĐẶC ĐIỂM CÔNG VIỆC CỦA GIÁNG VIÊN – MỘT SỐ THAY ĐỔI ĐÁP ỨNG ĐÀO TẠO CÔNG DÂN TOÀN CẦU ThS. Nguyễn Thị Cẩm Nhung	204
21.	CÁC KỸ NĂNG CẦN THIẾT ĐỂ TRỞ THÀNH CÔNG DÂN TOÀN CẦU ThS. Vũ Phương Thảo	212
22.	TĂNG CƯỜNG SỰ GẮN KẾT GIỮA CƠ SỞ ĐÀO TẠO VÀ DOANH NGHIỆP TRONG ĐÀO TẠO NGUỒN NHÂN LỰC THEO ĐỊNH HƯỚNG CÔNG DÂN TOÀN CẦU ThS. Vũ Thị Ánh Tuyết - ThS. Nguyễn Thị Hồng - ThS. Đinh Thị Trâm	220
23.	NHỮNG KHÓ KHĂN TRONG GIẢNG DẠY TIẾNG ANH CHUYÊN NGÀNH TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC LAO ĐỘNG – XÃ HỘI ĐỊNH HƯỚNG CÔNG DÂN TOÀN CẦU ThS. Trịnh Thị Thủy, - ThS. Kiều Linh	229
24.	ĐỔI MỚI PHƯƠNG PHÁP ĐÀO TẠO ĐẠI HỌC THEO ĐỊNH HƯỚNG CÔNG DÂN TOÀN CẦU ThS. Nguyễn Thu Hà	240
25.	HÀNH TRANG TRỞ THÀNH CÔNG DÂN TOÀN CẦU CỦA SINH VIÊN TRƯỜNG ĐẠI HỌC CÔNG NGHỆ THÔNG TIN VÀ TRUYỀN THÔNG ThS. Phùng Thanh Hoa	245
26.	ĐỔI MỚI CHƯƠNG TRÌNH ĐÀO TẠO – NHIỆM VỤ CẤP THIẾT CỦA CÁC TRƯỜNG ĐẠI HỌC TRONG BỐI CẢNH THẾ GIỚI “PHẪNG” ThS. Nguyễn Thị Nga	255
27.	VAI TRÒ CỦA NGƯỜI THẦY TRONG HÀNH TRÌNH ĐÀO TẠO NGƯỜI TRẺ VIỆT TRỞ THÀNH CÔNG DÂN TOÀN CẦU ThS. Nguyễn Văn Lễ - ThS. Nguyễn Thị Thanh Thủy - ThS. Mạnh Thiên Lý	268
28.	THỨC ĐẨY ĐỘNG CƠ HỌC TẬP THEO ĐỊNH HƯỚNG CÔNG DÂN TOÀN CẦU CHO SINH VIÊN VIỆT NAM ThS. Võ Thị Hồng Hạnh	279
29.	TRANG BỊ KỸ NĂNG MỀM CHO SINH VIÊN GÓP PHẦN ĐÀO TẠO NGUỒN NHÂN LỰC ĐỊNH HƯỚNG CÔNG DÂN TOÀN CẦU (ĐIỂM CỨU CÁC TRƯỜNG ĐẠI HỌC Ở THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH) ThS. Đào Vĩnh Hợp	288

Phần 2
CHUYỂN ĐỔI QUAN HỆ LAO ĐỘNG VÀ QUẢN TRỊ NHÂN LỰC TRONG DOANH NGHIỆP
ĐỊNH HƯỚNG CÔNG DÂN TOÀN CẦU

30.	HIỆP ĐỊNH THƯƠNG MẠI TỰ DO VIỆT NAM - EU (EVFTA): CƠ HỘI VÀ THÁCH THỨC VỚI QUAN HỆ LAO ĐỘNG TRONG DOANH NGHIỆP Ở VIỆT NAM PGS.TS Nguyễn Thị Bích Loan	300
31.	PHÁT TRIỂN ĐỘI NGŨ QUẢN TRỊ NHÂN LỰC DOANH NGHIỆP THEO ĐỊNH HƯỚNG CÔNG DÂN TOÀN CẦU TS. Đỗ Thị Tươi	309
32.	CÁC YẾU TỐ ẢNH HƯỞNG ĐẾN ĐÀO TẠO QUẢN LÝ CẤP TRUNG - NGHIÊN CỨU TẠI CÁC DOANH NGHIỆP NGÀNH CÔNG NGHỆ THÔNG TIN TRÊN ĐỊA BÀN HÀ NỘI PGS.TS. Mai Thanh Lan	321
33.	ĐỘI NGŨ CÁN BỘ QUẢN TRỊ NHÂN LỰC TRONG CÁC DOANH NGHIỆP CÓ VỐN ĐẦU TƯ NƯỚC NGOÀI TRÊN ĐỊA BÀN HÀ NỘI - NHỮNG VẤN ĐỀ ĐẶT RA VỚI ĐÀO TẠO CỬ NHÂN NGÀNH QUẢN TRỊ NHÂN LỰC TS. Đoàn Thị Yến	337
34.	NHÀ QUẢN TRỊ NHÂN SỰ ĐỊNH HƯỚNG CÔNG DÂN TOÀN CẦU ThS. Đàm Thị Thanh Dung - TS. Hà Duy Hào	343
35.	TÁC ĐỘNG CỦA LAO ĐỘNG NƯỚC NGOÀI Ở VIỆT NAM ĐẾN TĂNG TRƯỞNG NĂNG SUẤT LAO ĐỘNG TRONG CÁC DOANH NGHIỆP TRONG BỐI CẢNH CÔNG DÂN TOÀN CẦU TS. Trần Thị Minh Phương - ThS Nguyễn Thị Ánh Tuyết	350
36.	XÂY DỰNG VĂN HÓA PHÒNG NGỪA QUẢY RỐI TÌNH DỤC TẠI NƠI LÀM VIỆC CHO NGƯỜI LAO ĐỘNG THÔNG QUA KAB: KNOWLEDGE - ATTITUDE - BEHAVIOR ThS. Ngô Kim Tú	358
37.	THÁCH THỨC CỦA NGUỒN NHÂN LỰC VIỆT NAM TRƯỚC BỐI CẢNH CÔNG DÂN TOÀN CẦU ThS. Nghiêm Thị Ngọc Bích	366
38.	MỘT SỐ VẤN ĐỀ VỀ TUYỂN DỤNG NHÂN LỰC TRONG BỐI CẢNH CÁCH MẠNG CÔNG NGHỆ 4.0 VÀ KHUYẾN NGHỊ ĐỐI VỚI VIỆT NAM PGS. TS. Phạm Công Đoàn - ThS. Lê Thị Hiền	378
39.	ĐÀO TẠO VÀ PHÁT TRIỂN NHÂN LỰC QUẢN TRỊ TRONG CÁC DOANH NGHIỆP DỆT MAY TẠI HƯNG YÊN PGS.TS Trần Kiều Trang - ThS Nguyễn Quốc Phóng	392
40.	TÁC ĐỘNG CỦA ĐỔI MỚI TỚI KẾT QUẢ HOẠT ĐỘNG TRONG CÁC DOANH NGHIỆP DỊCH VỤ TẠI VIỆT NAM NCS. Nguyễn Duy Thành	403
41.	GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG LAO ĐỘNG TRONG CÁC DOANH NGHIỆP TẠI VIỆT NAM ThS. Nguyễn Thị Thùy Dương	414
42.	ĐÀO TẠO ĐỘI NGŨ GIÁM ĐỐC QUẢN LÝ DỰ ÁN TOÀN CẦU - KINH NGHIỆM TỪ TẬP ĐOÀN HAWEE CƠ ĐIỆN CN. Đào Thanh Hoàn	428
43.	CHÍNH SÁCH NHÂN SỰ TRONG CÁC CÔNG TY ĐA QUỐC GIA: MỘT VÀI GỢI Ý CHO CÁC DOANH NGHIỆP VIỆT NAM TRONG VIỆC XÂY DỰNG CHÍNH SÁCH NHÂN SỰ ĐỊNH HƯỚNG CÔNG DÂN TOÀN CẦU ThS.NCS. Phạm Thị Thanh Hà	436
44.	BÀN VỀ NĂNG LỰC NGƯỜI LAO ĐỘNG TẠI CÁC DOANH NGHIỆP MAY Ở VIỆT NAM VÀ YẾU CẦU NÂNG CAO NĂNG LỰC ĐỊNH HƯỚNG CÔNG DÂN TOÀN CẦU ThS. Bùi Thị Thu Hà	446

45.	PHÂN TÍCH CƠ CẤU TỔ CHỨC VÀ THỰC TRẠNG BIÊN CHẾ NHÂN SỰ TRONG CÁC TRƯỜNG TIỂU HỌC CÔNG LẬP TS. Nguyễn Văn Thùy Anh - ThS. Phạm Hương Quỳnh	456
46.	NHỮNG THÁCH THỨC TRONG QUẢN TRỊ NGUỒN NHÂN LỰC ĐỊNH HƯỚNG CÔNG DÂN TOÀN CẦU TRONG DOANH NGHIỆP VIỆT NAM ThS. Nguyễn Thị Nam Phương	465
47.	VAI TRÒ CỦA HỆ THỐNG THÔNG TIN TRONG QUẢN LÝ NGUỒN NHÂN LỰC QUỐC TẾ TS. Nguyễn Đức Hữu	478
48.	CHÍNH SÁCH ĐÃI NGỘ ĐỐI VỚI NHÂN SỰ NƯỚC NGOÀI TẠI CÁC DOANH NGHIỆP ĐA QUỐC GIA Ở VIỆT NAM ThS. Vũ Thị Ánh Tuyết - ThS. Đào Phương Hiền	489
49.	ĐÀO TẠO CHUYÊN MÔN KỸ THUẬT CHO NHÂN LỰC TRONG BỐI CẢNH HỘI NHẬP QUỐC TẾ - NGHIÊN CỨU TRƯỜNG HỢP CÁC DOANH NGHIỆP THƯƠNG MẠI ĐIỆN TỬ ThS. Trần Văn Tuệ	501
50.	NGHIÊN CỨU CÁC NHÂN TỐ ẢNH HƯỞNG ĐẾN ĐỘNG LỰC LÀM VIỆC CỦA ĐIỀU DƯỠNG VIÊN TẠI CÁC BỆNH VIỆN CÔNG TRÊN ĐỊA BÀN THÀNH PHỐ HÀ NỘI ThS. Ngô Thị Hồng Nhung	508
51.	THỰC TRẠNG TRẢ LƯƠNG CHO NGƯỜI LAO ĐỘNG TRONG CÁC DOANH NGHIỆP NGÀNH XÂY DỰNG TRÊN ĐỊA BÀN HÀ NỘI ThS. Trương Thị Tâm	519
52.	SỬ DỤNG KHUNG NĂNG LỰC TRONG ĐÁNH GIÁ NHÂN VIÊN - CÔNG CỤ HỮU HIỆU ĐỐI VỚI PHÁT TRIỂN NHÂN LỰC CỦA TỔ CHỨC THEO ĐỊNH HƯỚNG CÔNG DÂN TOÀN CẦU ThS. Phan Thị Liệu - ThS. Hà Lâm Hồng - ThS. Trần Văn Thành	531

Phần 3

ĐỊNH HƯỚNG, CHÍNH SÁCH CỦA NHÀ NƯỚC VÀ NGÀNH ĐỐI VỚI PHÁT TRIỂN NGUỒN NHÂN LỰC ĐỊNH HƯỚNG CÔNG DÂN TOÀN CẦU

53.	ĐỊNH HƯỚNG CỦA NHÀ NƯỚC CHO NHÂN LỰC HỘI NHẬP ĐỂ NGƯỜI VIỆT NAM CÓ THỂ LÀM VIỆC Ở MỌI NƠI PGS.TS. Lê Xuân Bá	541
54.	ĐỊNH HƯỚNG CÔNG DÂN TOÀN CẦU – MỘT VÀI DỰ BÁO VỀ LAO ĐỘNG VÀ VIỆC LÀM PGS.TS. Nguyễn Bá Ngọc	551
55.	PHÁT TRIỂN NGUỒN NHÂN LỰC CÔNG NGHỆ THÔNG TIN VIỆT NAM ĐỊNH HƯỚNG CÔNG DÂN TOÀN CẦU TS. Chu Thị Thủy	561
56.	NHU CẦU LAO ĐỘNG CÓ KỸ NĂNG VÀ THÁCH THỨC ĐỐI VỚI NGUỒN NHÂN LỰC VIỆT NAM TRONG BỐI CẢNH TOÀN CẦU HÓA TS. Nguyễn Thị Minh Hòa - ThS. Hà Tuấn Anh	577
57.	QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC VỀ DI CHUYỂN LAO ĐỘNG CỦA VIỆT NAM TRONG KHU VỰC ASEAN TS. Đinh Thị Hương	585
58.	KINH NGHIỆM THU HÚT NGUỒN NHÂN LỰC CHẤT LƯỢNG CAO CỦA MỘT SỐ NƯỚC TRÊN THẾ GIỚI VÀ BÀI HỌC KINH NGHIỆM CHO VIỆT NAM TS. Vũ Hồng Phong - ThS. Vũ Thị Hồng	605
59.	TÁC ĐỘNG CỦA CUỘC CÁCH MẠNG CÔNG NGHIỆP 4.0 ĐẾN ĐÀO TẠO NHÂN LỰC THEO ĐỊNH HƯỚNG CÔNG DÂN TOÀN CẦU ThS. Cấn Hữu Dạn	616

60.	CÔNG DÂN TOÀN CẦU: YÊU CẦU ĐẶT RA VỚI SINH VIÊN VÀ MỘT VÀI ĐỀ XUẤT VỚI GIÁO DỤC ĐẠI HỌC VIỆT NAM ThS. Nguyễn Thị Tú Quyên	625
61.	PHÁT TRIỂN NGUỒN NHÂN LỰC CHẤT LƯỢNG CAO CỦA CẢNH SÁT PHÒNG CHÁY CHỮA CHÁY ĐỊNH HƯỚNG CÔNG DÂN TOÀN CẦU HIỆN NAY THEO TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH TS. Lê Trung Kiên	636
62.	MỘT SỐ VẤN ĐỀ ĐẶT RA TRONG NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG NGUỒN NHÂN LỰC CỦA VIỆT NAM TRONG BỐI CẢNH TÁC ĐỘNG CỦA CÁCH MẠNG CÔNG NGHIỆP 4.0 TS. Hoàng Minh Đức - NCS. Nguyễn Quốc Phóng	649
63.	KINH NGHIỆM GIÁO DỤC MỞ CỦA TRUNG QUỐC TRONG MÔI TRƯỜNG TOÀN CẦU HÓA TS. Nguyễn Thị Hiền Oanh	659
64.	NHỮNG THAY ĐỔI VỀ VIỆC LÀM VÀ DI CƯ LAO ĐỘNG Ở VIỆT NAM HIỆN NAY TS. Mai Diệu Anh	668
65.	CƠ HỘI VÀ THÁCH THỨC ĐỐI VỚI KIỂM TOÁN VIÊN NỘI BỘ TRONG THỜI KỲ HỘI NHẬP VÀ KỶ NGUYÊN SỐ TS. Bùi Thị Minh Hải - PGS.TS. Nguyễn Thị Phương Hoa	678
66.	HUẤN LUYỆN, BỒI DƯỠNG NGUỒN NHÂN LỰC PHÒNG CHÁY VÀ CHỮA CHÁY GÓP PHẦN BẢO ĐẢM PHÒNG NGỪA CHÁY, NỔ TẠI CÁC CỤM CÔNG NGHIỆP TRONG TÌNH HÌNH HIỆN NAY TS. Hoàng Ngọc Hải - KS. Trịnh Thế Tuấn	688
67.	NGHIÊN CỨU KINH NGHIỆM QUỐC TẾ VỀ GIÁO DỤC ĐẠI HỌC ĐỊNH HƯỚNG CÔNG DÂN TOÀN CẦU VÀ KHUYẾN NGHỊ CHO VIỆT NAM ThS. Nguyễn Ngọc Anh	696
68.	GIÁO DỤC ĐA VĂN HÓA: TRIẾT LÝ GIÁO DỤC TRONG BỐI CẢNH TOÀN CẦU HÓA ThS. Dương Trường Phúc	714
69.	CHIẾN LƯỢC PHÁT TRIỂN NGUỒN NHÂN LỰC VIỆT NAM TRONG XU THẾ TOÀN CẦU HÓA, ĐỊNH HƯỚNG CÔNG DÂN TOÀN CẦU ThS. Bùi Thị Kim Thoa	722
70.	TỰ DO DI CHUYỂN LAO ĐỘNG TRONG CỘNG ĐỒNG KINH TẾ ASEAN: RÀO CẢN ĐỐI VỚI LAO ĐỘNG CỦA VIỆT NAM ThS. Vũ Thị Minh Xuân	734
71.	CHÍNH SÁCH PHÁT TRIỂN NGUỒN NHÂN LỰC CỦA MỘT SỐ QUỐC GIA VÀ BÀI HỌC KINH NGHIỆM CHO VIỆT NAM ThS. Dương Thị Thu Hương - ThS. Trần Thị Thảo - ThS. Nguyễn Thị Ngọc Anh	747
72.	THẾ HỆ TRẺ VIỆT NAM TRÊN CON ĐƯỜNG TRỞ THÀNH CÔNG DÂN TOÀN CẦU ThS. Phan Thị Vinh - ThS. Mai Thị Khôi Linh	753
73.	PHÁT TRIỂN NGUỒN NHÂN LỰC DU LỊCH ĐỊNH HƯỚNG CÔNG DÂN TOÀN CẦU Ở TỈNH KIÊN GIANG HIỆN NAY TS. Phạm Văn Quang - ThS. Vũ Phương Loan	762
74.	MỘT SỐ VẤN ĐỀ ĐẶT RA ĐỐI VỚI PHÁT TRIỂN NGUỒN NHÂN LỰC ĐỊNH HƯỚNG CÔNG DÂN TOÀN CẦU Ở VIỆT NAM HIỆN NAY TS. Nguyễn Thị Việt Hà	773
75.	TÁC ĐỘNG CỦA CUỘC CÁCH MẠNG CÔNG NGHIỆP 4.0 ĐẾN ĐÀO TẠO NGUỒN NHÂN LỰC VIỆT NAM ThS. Kim Thị Hạnh - ThS. Vũ Thị Thắng	779
76.	NĂNG LỰC ĐÀO TẠO NGUỒN NHÂN LỰC ĐỊNH HƯỚNG CÔNG DÂN TOÀN CẦU CỦA HỆ THỐNG GIÁO DỤC VIỆT NAM TRONG THỜI ĐẠI CÁCH MẠNG CÔNG NGHIỆP 4.0 ThS. Nguyễn Mậu Hùng	788

77. ĐÀO TẠO CÔNG DÂN TOÀN CẦU MANG BẢN SẮC VIỆT
ThS. Vũ Văn Vinh - ThS. Lâm Thị Họa Mi - ThS. Dương Thị Mộng Thùy 804
78. TOÀN CẦU HÓA GIÁO DỤC ĐẠI HỌC - ĐỊNH HƯỚNG ĐÀO TẠO NGUỒN NHÂN LỰC DU LỊCH CHẤT LƯỢNG CAO
ThS. Nguyễn Thị Lan Hạnh 813
79. THU HÚT VÀ TRỌNG DỤNG NHÂN TÀI TRONG KHU VỰC CÔNG Ở NƯỚC TA THỜI KỲ CÁCH MẠNG CÔNG NGHIỆP 4.0
ThS. Cao Anh Thịnh - ThS. Nguyễn Thị Thu Hằng - ThS. Hoàng Minh Ngọc 822
80. PHÁT TRIỂN NGUỒN NHÂN LỰC DU LỊCH VIỆT NAM THEO ĐỊNH HƯỚNG CÔNG DÂN TOÀN CẦU
ThS. Nguyễn Lê Ngọc Trâm - ThS. Trần Phạm Huyền Trang 832

GIÁO DỤC CÔNG DÂN TOÀN CẦU: NGHIÊN CỨU MỘT SỐ TRƯỜNG HỢP ĐIỂN HÌNH VÀ NHỮNG KHUYẾN NGHỊ

ThS. Nguyễn Thị Thanh Nga¹

Tóm tắt: Chương trình Giáo dục công dân toàn cầu được công bố lần đầu tiên vào năm 1997. Trên thực tế, một trong những mục tiêu chính của giáo dục công dân toàn cầu là giúp người học đạt được bản sắc cá nhân, quốc gia và toàn cầu để họ có thể tham gia tích cực vào việc giải quyết các vấn đề quốc tế. Giáo dục công dân toàn cầu còn khá mới so với nền giáo dục của Việt Nam nên bài viết này tìm hiểu các lý thuyết liên quan đến công dân toàn cầu, sự cần thiết của giáo dục công dân toàn cầu cũng như tìm hiểu mối quan hệ giữa toàn cầu hóa và giáo dục công dân toàn cầu. Giáo dục công dân toàn cầu cũng sẽ được xem xét từ ba khía cạnh về kiến thức, kỹ năng và giá trị. Cuối cùng, một số các ví dụ điển hình về giáo dục công dân toàn cầu sẽ được thảo luận.

Từ khóa: Giáo dục công dân toàn cầu; Công dân toàn cầu; Ví dụ điển hình về giáo dục công dân toàn cầu.

Abstract: Curriculum for Global Citizenship was first published in 1997. In fact one of the major goals of global citizenship education is to help learners to attain an individual, national, and global identity so they will be able to participate actively in solving international problems. Global Citizenship Education is quite new with the education of Vietnam so in this article the effort is taken to explain the theory and necessity of global citizenship education as well as to explore the relationship between globalization, and global citizenship education. Global citizenship education will also be reviewed from three aspects of knowledge, skill, and value. Finally case-study of Global Citizenship Education will be discussed.

Keywords: Global Citizenship Education; Global Citizenship; Case-study of global citizenship education.

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Giáo dục công dân là một trong những nhiệm vụ thiết yếu và cơ bản của hệ thống giáo dục ở các quốc gia. Các quốc gia khác nhau thực hiện nhiệm vụ giáo dục công dân bằng cách thiết kế một khóa học nhất định liên quan đến việc giáo dục công dân toàn cầu. Quyền công dân là một khái niệm đa chiều để đặt tên cho một vài khái niệm; bản sắc dân tộc, xã hội, văn hóa và siêu nhiên, sự tham gia chính trị và công dân, và hệ thống quyền hiệu quả (Kymileka, 1998).

Ở thời đại hiện nay, công dân siêu quốc gia có tầm quan trọng rất lớn. Đây là lý do tại sao giáo dục công dân toàn cầu, công dân điện tử, công dân môi trường hoặc sinh thái là trọng tâm của sự chú ý trong các trung tâm khoa học. Có rất nhiều lợi thế tức thời và trong tương lai để nghiên cứu các vấn đề thế giới và giáo dục công dân toàn cầu, tức là học sinh và giáo viên sẽ cảm thấy rằng họ có thể có hiệu quả trong việc tạo ra một thế giới tốt hơn. Tăng cường hòa bình, tăng sự tôn trọng các giá trị như công bằng, bình đẳng, tìm kiếm sự thật, là về lợi ích của giáo

¹ Email: nttnga@hueuni.edu.vn, Khoa Du lịch – Đại học Huế.

dục đó. Sự cần thiết của giáo dục công dân toàn cầu trong giáo dục đại học ngày nay, ngay cả ở hầu hết các nước phát triển, hàng triệu người đang bị thiếu nơi ở và chăm sóc sức khỏe. Chiến tranh và xâm lược đang đe dọa hàng triệu người trên thế giới. Sự thay đổi toàn cầu do nhiệt độ trái đất tăng lên, hàng triệu tấn chất thải nguy hiểm được sản xuất bởi các nước công nghiệp và sử dụng quá nhiều thuốc trừ sâu đã giết chết và làm hại thế giới hoang dã và các sinh vật sống dưới nước đang báo động và yêu cầu nỗ lực của thế giới để giải quyết vấn đề (Sachs, 1995 và Sanders, 1997). Ngoài ra, tỷ lệ tội phạm quốc tế, khủng bố, AIDS, kinh doanh ma túy bất hợp pháp, hủy hoại đất, hủy hoại môi trường, hủy diệt loài, tạo sa mạc và phá rừng. Các vấn đề nêu trên là khá toàn cầu, và đó là lý do tại sao giáo dục công dân toàn cầu được đặt ra. Giáo dục công dân toàn cầu sẽ giúp sinh viên nhìn nhận các vấn đề khá rộng rãi và sẽ khiến họ sẵn sàng hành xử như những công dân toàn cầu có trách nhiệm, họ sẽ nghĩ về các vấn đề toàn cầu như phát triển bền vững, thương mại quốc tế, cũng như các khía cạnh toàn cầu của các vấn đề địa phương. Các học viện giáo dục đại học phải cung cấp kiến thức về quyền công dân toàn cầu cho sinh viên và đạt được các kỹ năng cần thiết để hiểu các vấn đề của địa phương, quốc gia và quốc tế, và nhận thức được các cơ hội đã bao quanh họ ở các giai đoạn khác nhau của cuộc đời họ. Con người văn minh trong tương lai sẽ trở thành một công dân toàn cầu, có liên quan đến thái độ, tầm nhìn và thông tin của họ. Tuy nhiên, họ nên trở về bản sắc văn hóa bản địa của mình, và cố gắng làm hết sức mình để làm giàu và phát triển văn hóa bản địa và địa phương (Drucker, 1993). Trước vai trò quan trọng của giáo dục công dân toàn cầu, bài viết sẽ tìm hiểu giáo dục công dân toàn cầu và một số ví dụ điển hình về giáo dục công dân toàn cầu để đưa ra những hướng dẫn hữu ích cho các cơ sở giáo dục muốn thực hành giáo dục công dân hiệu quả.

2. CƠ SỞ LÝ THUYẾT VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

2.1. Cơ sở lý thuyết

2.1.1. Vai trò của giáo dục công dân toàn cầu

Nền giáo dục trên khắp thế giới ngày càng nhận thấy tầm quan trọng cơ bản của việc giáo dục công dân toàn cầu bởi vì:

- Tất cả người học cần một không gian an toàn để khám phá các vấn đề toàn cầu phức tạp và gây tranh cãi mà họ gặp phải thông qua truyền thông và kinh nghiệm của chính họ, và trường học có thể cung cấp những điều này. Ngay cả trẻ nhỏ cũng đang cố gắng hiểu ý nghĩa của một thế giới được đánh dấu bằng sự chia rẽ, xung đột, thay đổi môi trường, bất bình đẳng và nghèo đói. Điều này cho thấy giáo dục công dân toàn cầu không chỉ quan trọng đối với sinh viên mà nó cũng quan trọng với cả trẻ nhỏ, các em học sinh.

- Giáo dục công dân toàn cầu có vai trò quan trọng trong việc trang bị cho thế hệ trẻ với tầm nhìn và phương tiện hữu ích để vượt qua những thách thức phức tạp, vượt ra khỏi biên giới quốc gia.

- Chúng ta sống trong một thế giới ngày càng toàn cầu hóa và kết nối với nhau, trong đó toàn cầu là một phần của cuộc sống hàng ngày của chúng ta và phân tích các vấn đề cần phải dựa trên các quan điểm toàn cầu.

- Nghiên cứu và công việc của chúng tôi trong các trường học đã cho thấy nhu cầu từ người học về những kiến thức và kỹ năng của công dân toàn cầu.

Giáo viên và lãnh đạo của một số cơ sở đào tạo đã nhận ra rằng giáo dục công dân toàn cầu có thể phát triển và nâng cao các giá trị và kỹ năng mà họ coi là không thể thiếu đối với mục tiêu giáo dục và đạo đức học đường của họ. Nói tóm lại, họ coi đó là đồng nghĩa với sự hiểu biết của họ về giáo dục xuất sắc và không thể thiếu với một chương trình giảng dạy rộng và cân bằng. Giáo dục cho công dân toàn cầu có thể hỗ trợ một loạt các ưu tiên cải tiến trường học và kết quả giáo dục. Đó là bởi vì công dân toàn cầu liên quan đến vô số bối cảnh thực tế cho việc học, có thể truyền cảm hứng cho người học và nâng cao động lực và thành tích của họ. Giáo dục công dân toàn cầu cũng nhấn mạnh phát triển các kỹ năng trong tư duy phê phán và sáng tạo, lý luận và giao tiếp. Một loạt các phương pháp dạy và học có sự tham gia hỗ trợ người học tiếp thu các kỹ năng như vậy cũng như sự hiểu biết của họ về bối cảnh toàn cầu của cuộc sống.

2.1.2. Toàn cầu hóa và giáo dục công dân toàn cầu

Toàn cầu hóa đã ảnh hưởng đến quyền công dân theo nhiều cách, đưa ra những vấn đề mới. Sự gia tăng dân số, sự di chuyển và sự dịch chuyển của người dân ở quy mô quốc tế đã thách thức thuộc về quốc gia. Có hàng triệu người giữ nhiều quyền công dân. Ohma trong cuốn sách của mình có tiêu đề giới hạn về quyền công dân, nói về công dân toàn cầu. Ohma tin rằng sức mạnh kinh tế được chuyển từ chính phủ sang các công ty và thị trường, và Sidel nói về các công dân quốc gia. Ông lập luận rằng, khái niệm công dân mới và phổ quát hơn đã xuất hiện sau Thế chiến thứ hai. Các nguyên tắc tổ chức và hợp pháp hóa của nó không dựa trên quốc gia, mà nó dựa trên nền tảng phổ quát. Trong toàn cầu hóa nói chung đã đưa ra các vấn đề mới, đòi hỏi phải suy nghĩ lại. Các vấn đề an ninh mới liên quan đến các mối đe dọa quốc gia như hủy diệt hạt nhân hoặc thảm họa môi trường đã khiến các chính phủ lo ngại hơn về các quyền của các quốc gia khác. Quyền công dân đã mang lại một sự hiểu biết khá sâu sắc về quyền công dân vượt ra ngoài lợi ích vật chất của chúng ta, để suy nghĩ về các vấn đề môi trường ngoài xã hội của chúng ta và thậm chí nghĩ về các thế hệ tương lai. Suy nghĩ lại về quyền công dân để trả lời các mối quan tâm về môi trường là một bằng chứng tuyệt vời cho tuyên bố rằng đấu tranh với các nguy cơ thế giới đòi hỏi phải có quyền công dân với bất kỳ khái niệm hạn chế nào chỉ với những cân nhắc của địa phương.

2.1.3. Nội dung giáo dục công dân toàn cầu

Nội dung phù hợp cho giáo dục công dân toàn cầu có thể được thiết kế theo các tiêu chí giáo dục công dân, nghĩa là nó phải được thiết kế theo ba khía cạnh: kiến thức và hiểu biết, kỹ năng và giá trị để giúp sinh viên sẵn sàng sống trong một xã hội đa văn hóa như cũng như để làm cho họ cảm thấy rằng tất cả chúng ta là thành viên của cùng một cộng đồng thế giới sẽ giúp đỡ lẫn nhau khi cần thiết.

Theo Quingly Intones: *“Ngày nay, hầu hết các chương trình giáo dục công dân và giáo dục công dân hoàn toàn giới hạn ở nước bản địa, trong khi đó, cần có một số chương trình giáo dục công dân được chỉ định cho các nghiên cứu toàn cầu”* (Quingly, 2000). John Dewey tin rằng xã hội càng được giáo dục, càng gần với thực tế không chỉ chịu trách nhiệm cho môi trường sinh thái của chính mình, mà còn đóng vai trò tạo nên một xã hội tốt hơn trong tương lai, và trường học là nơi tốt nhất thực hiện nhiệm vụ này (Dewey, 1916).

Nội dung giáo dục công dân toàn cầu được đề cập ở trên có thể bao gồm các mục sau:

1. Trách nhiệm của công dân đối với người khác, xã hội và môi trường

2. Dân chủ và quyền công dân theo các quan điểm khác nhau (với cách tiếp cận tôn giáo và phi tôn giáo)

3. Nghĩa vụ và cam kết của công dân đối với xã hội, quốc gia và thế giới

4. Tầm quan trọng của an toàn môi trường

5. Làm quen với các quy tắc và quy định liên quan đến quyền công dân, dân chủ và nhân quyền

6. Trách nhiệm công dân và đạo đức của mọi người trong các công việc khác nhau

7. Vai trò của các tổ chức chính phủ và chiến lược của tổ chức phi chính phủ liên quan đến giáo dục công dân, dân chủ, nhân quyền và an toàn môi trường

8. Đặc điểm của một xã hội đa nguyên và sự cần thiết phải xem xét các quyền của những người thuộc chủng tộc, quốc tịch và tôn giáo khác nhau

9. Các vấn đề gây tranh cãi toàn cầu và nghiên cứu khoa học về họ

10. Kỹ năng công dân khác nhau chẳng hạn như khả năng diễn giải, phân tích phương tiện truyền thông viết thư, đánh giá ứng cử viên, tuyên truyền cho đại diện mong muốn, khả năng tổ chức

11. Vấn đề nhân quyền và phương pháp hòa bình để giải quyết xung đột

Từ những nội dung kể trên, nội dung giáo dục công dân toàn cầu sẽ hướng đến giáo dục công dân có những đặc điểm sau:

THAM GIA: là thành viên tích cực của một nhóm xã hội và đặc biệt trong các vấn đề toàn cầu

GẮN KẾT: tham gia thêm vào đó là nỗ lực ảnh hưởng đến các chiến lược và chính sách của nhóm

BIỆN LUẬN: hỗ trợ một ý tưởng nhất định thông qua lý luận

NGHIÊN CỨU: khả năng tìm các nguồn khác nhau và thông tin cần thiết

ĐÁNH GIÁ: khả năng đánh giá giá trị và đánh giá các lợi thế tương đối của các cơ sở khác nhau: xem xét một vấn đề từ quan điểm của người khác bất đồng và trái ngược

LÃNH ĐẠO: khả năng quản lý nhóm, tham gia và hợp tác trong các hoạt động mà các thành viên trong nhóm đã thỏa thuận

ĐẠI DIỆN: khả năng nói chuyện và hành động thay mặt người khác

TRÁCH NHIỆM: suy nghĩ trước khi hành động và chấp nhận hậu quả của hành động

2.1.4. Công dân toàn cầu và tiêu chuẩn giáo dục toàn cầu

Với những nội dung giáo dục công dân đã được đề cập, chúng ta có thể coi công dân toàn cầu là một người:

- Nhận thức được thế giới rộng lớn hơn và có ý thức về vai trò của chính họ với tư cách là một công dân thế giới.

- Tôn trọng các giá trị đa dạng.

- Có một sự hiểu biết về cách thế giới hoạt động.

- Cam kết cho công bằng xã hội.

- Tham gia vào cộng đồng ở nhiều cấp độ khác nhau, từ địa phương đến toàn cầu.
- Hợp tác với những người khác để biến thế giới thành một nơi công bằng và bền vững hơn.
- Chịu trách nhiệm cho hành động của họ

Khái niệm “công dân toàn cầu” bị ảnh hưởng bởi nền tảng xã hội và đạo đức của nhân loại. Quyền công dân toàn cầu cần một sự thay đổi trong môi trường văn hóa xã hội, hay cái gọi là xuyên văn hóa và tư duy đạo đức, bao gồm cả việc chăm sóc môi trường của con người, được gọi là triết học (nhân văn sinh thái). Hiệp hội Giáo dục Phát triển (DEA) đã làm việc này và đưa ra khái niệm nâng cao nhận thức công dân toàn cầu trong các trường học và các tổ chức giáo dục, thông qua việc phát triển chương trình giảng dạy về quyền công dân toàn cầu; họ đã cung cấp cho giáo viên một chương trình giáo dục ban đầu dành riêng cho giáo viên để phổ biến văn hóa công dân toàn cầu (Altbach, 1999). Một công cụ đặc biệt đã được đưa ra đó là Hiến chương cho công dân toàn cầu, được xây dựng gồm tám giai đoạn, gồm:

- Giai đoạn 1: Sự sẵn có của một mức độ nhận thức chính trị hợp lý về các vấn đề địa phương, quốc gia và quốc tế;
- Giai đoạn 2: Cung cấp giáo dục đảm bảo hiểu được những thách thức và cơ hội của công dân và chính trị toàn cầu;
- Giai đoạn 3: Để đạt được mức độ hiểu biết cao về khái niệm quản trị tốt và vai trò của quyền lực chính trị trong hệ thống dân chủ để đảm bảo quản trị tốt và mạng lưới toàn cầu;
- Giai đoạn 4: Để cho phép giáo viên giới thiệu cho học viên các khái niệm về toàn cầu hóa thông qua sự hiểu biết tốt về các lý thuyết xã hội.
- Giai đoạn 5: Cho phép giáo viên hiểu rõ hơn về toàn cầu hóa chính trị, vai trò của các tổ chức phi chính phủ và các tổ chức liên chính phủ, thúc đẩy phát triển bền vững;
- Giai đoạn 6: Ghi danh người học quan tâm đến quyền công dân, các khóa học chuyên ngành liên quan đến nghiên cứu tác động của toàn cầu hóa đối với giáo dục, hình thành và xây dựng chương trình giáo dục công dân toàn cầu;
- Giai đoạn 7: Cho phép các nhà giáo dục và giáo viên quan tâm đến quyền công dân toàn cầu để định hình lại giáo dục công dân toàn cầu;
- Giai đoạn 8: Gặp gỡ người học với kinh nghiệm về giáo dục công dân toàn cầu để cho phép họ lên kế hoạch cho một chương trình giảng dạy tốt hơn.

Sau khi sửa đổi, cần xem xét thêm hai giai đoạn khi xem xét lại kế hoạch giáo dục công dân toàn cầu: Đánh giá hiện trạng, bằng cách phân tích các trường hợp của mỗi quốc gia theo quan điểm đặc biệt, xem xét mức độ trưởng thành và nhận thức của người học. Điều này có thể được thực hiện bằng cách tập hợp cả hai bên (người học và người dạy) trong các hội thảo có tổ chức để thảo luận về tất cả các điểm mạnh, điểm yếu, cơ hội và thách thức đối với giáo dục toàn cầu theo cách phát triển. Điều này cho phép các nhà giáo dục hiểu được nhu cầu thực sự để phát triển dựa trên đánh giá thực tế, phi lý thuyết, và điều chỉnh và thực hiện các bước sửa đổi trong hệ thống giáo dục chủ yếu (phương pháp và chương trình giảng dạy) của công dân toàn cầu dựa trên phản hồi chính xác và thực tế, để có thể phát triển nó theo một tầm nhìn thiết lập của một mô hình giáo dục toàn cầu cho quyền công dân.

2.2. Phương pháp nghiên cứu

Nhằm rút ra những bài học kinh nghiệm trong việc xây dựng và thực hiện giáo dục công dân toàn cầu, chúng tôi đã tổng hợp các tài liệu lý thuyết và các nghiên cứu thực nghiệm về giáo dục công dân toàn cầu trên thế giới. Từ đó, hệ thống hóa cơ sở lý luận và thực tiễn làm nền tảng khoa học vững chắc cho phát triển giáo dục công dân toàn cầu.

3. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU

3.1. Công dân toàn cầu trong lớp học

Giáo dục cho công dân toàn cầu sử dụng vô số phương pháp dạy và học có sự tham gia, bao gồm thảo luận và tranh luận, đóng vai, xếp hạng bài tập, hoạt động nguyên nhân và hậu quả, và cộng đồng điều tra. Những phương pháp này không phải là duy nhất cho giáo dục cho công dân toàn cầu, nhưng được sử dụng cùng với viễn cảnh toàn cầu, chúng có thể thúc đẩy sự hiểu biết toàn cầu trong khi thúc đẩy các kỹ năng như tư duy phê phán, đặt câu hỏi, giao tiếp và hợp tác. Chúng cũng cho phép người học khám phá, phát triển và thể hiện các giá trị và ý kiến của riêng họ, đồng thời lắng nghe quan điểm của người khác. Đây là một bước quan trọng đối với người học đưa ra lựa chọn sáng suốt về cách họ tham gia vào các vấn đề toàn cầu. Các nghiên cứu trường hợp sau đây nêu bật cách các giáo viên đã phát triển thành công tập trung vào quyền công dân toàn cầu trong phát triển chương trình giảng dạy của họ. Họ cung cấp cái nhìn sâu sắc về cách công dân toàn cầu có thể làm phong phú các lĩnh vực khác nhau của chương trình giảng dạy trong độ tuổi.

Quyền công dân toàn cầu liên quan đến:

- Đặt câu hỏi và suy nghĩ bình luận
- Khám phá các kết nối địa phương toàn cầu và quan điểm, giá trị và giả định
- Khám phá sự phức tạp của các vấn đề toàn cầu và tham gia với nhiều quan điểm
- Tìm hiểu các vấn đề công bằng xã hội ở địa phương và toàn cầu
- Áp dụng học tập vào các vấn đề và bối cảnh trong thế giới thực
- Cơ hội cho người học thực hiện hành động phản xạ có hiểu biết và có tiếng nói
- Mọi lứa tuổi
- Tất cả các lĩnh vực của chương trình giảng dạy
- Làm phong phú thêm việc dạy và học hàng ngày
- Môi trường toàn trường

3.2. Cách tiếp cận toàn trường đối với quyền công dân toàn cầu

Kinh nghiệm của Oxfam, là việc thực hiện quyền công dân toàn cầu trên tất cả các lĩnh vực của đời sống học đường dẫn đến những tác động và lợi ích lớn nhất cho người học. Quyền công dân toàn cầu cung cấp mục đích, động lực và sự gắn kết trong việc dạy và học, củng cố các kỹ năng và giá trị chính thông qua trải nghiệm cuộc sống học đường rộng hơn của người học.

Bảng 3.1 là minh họa cách tiếp cận toàn trường có thể được sử dụng như một công cụ kích thích cho kế hoạch toàn trường, được sử dụng bởi các trường Oxfam World Shaper.

Bảng 1. Cách tiếp cận toàn trường đối với quyền công dân toàn cầu

Quyền công dân toàn cầu	Giáo trình	Tham gia	Phát triển	Chuyển đổi	Kết nối cộng đồng
Đảm bảo rằng quyền công dân toàn cầu được phản ánh trong tầm nhìn, đạo đức và kế hoạch phát triển của trường và người học đóng vai trò chính trong việc ra quyết định.	Thúc đẩy quyền công dân toàn cầu trong toàn bộ chương trình giảng dạy, với các hoạt động được thực hiện trên một loạt các môn học và các giai đoạn quan trọng.	Cho phép người học tham gia hoặc lãnh đạo các dự án công dân toàn cầu thông qua các hoạt động ngoại khóa.	Phát triển sự hiểu biết của nhân viên về quyền công dân toàn cầu và các phương pháp tiếp cận, mức độ tham gia và lập kế hoạch thời gian để phối hợp các dự án.	Sử dụng quyền công dân toàn cầu để hỗ trợ chuyển đổi từ sơ cấp sang thứ cấp và khám phá vị trí của các giá trị và kỹ năng công dân toàn cầu trong giáo dục đại học, sau đại học và nơi làm việc.	Phát triển các cách để thu hút cộng đồng địa phương của dụng quyền công dân toàn cầu và mời các thành viên cộng đồng tham gia các sự kiện liên quan.

(Nguồn: Oxfam, 2015)

3.3. Giới thiệu về Chương trình giảng dạy của Oxfam cho công dân toàn cầu

Các yếu tố chính để phát triển quyền công dân toàn cầu tích cực và có trách nhiệm được xác định dưới đây là: kiến thức và hiểu biết, kỹ năng, giá trị và thái độ. Giáo dục công dân toàn cầu đang dạy những kỹ năng và thái độ đó làm cho họ trở thành những công dân nhận thức, tích cực, quan trọng và hòa đồng. Học sinh cần có kiến thức, kỹ năng và thái độ cho phép họ có vai trò tích cực trong các lĩnh vực khác nhau như một thành viên của cộng đồng thế giới. Vì vậy, các thông số giáo dục công dân là kiến thức và hiểu biết, kỹ năng và giá trị liên quan đến quyền công dân như trong bảng sau:

Bảng 2. Các tiêu chí của giáo dục công dân toàn cầu

Kiến thức và hiểu biết	Kỹ năng	Giá trị và thái độ
<ul style="list-style-type: none"> - Bình đẳng xã hội - Nhận thức về các yếu tố phá hoại và có hại cho môi trường - Nhận thức về luật pháp quốc tế - Nhận thức về vai trò của chính phủ trong việc thiết lập nền dân chủ - Nhận thức về sự khác biệt giữa các thể chế chính trị của các quốc gia khác nhau - Nhận thức về vai trò công dân trong phạm vi quốc tế - Nhận thức về toàn cầu hóa và phụ thuộc lẫn nhau - Nhận thức về khía cạnh toàn cầu của các vấn đề như nhập cư, thương mại, quyền lợi của người tiêu dùng - Nhận thức về các loại chính phủ khác nhau ở các quốc gia khác nhau và các đặc điểm chính của quốc hội của họ - Nhận thức về bản sắc tôn giáo và đạo đức của các quốc gia - Nhận thức về các yếu tố ảnh hưởng trong phát triển bền vững và hòa bình 	<ul style="list-style-type: none"> - Tư duy phản biện - Chấp nhận và tôn trọng đa nguyên trong xã hội - Tôn trọng người khác, khả năng quyền hạn để thách thức sự bất công và bất bình đẳng - Khả năng hiểu lẫn nhau - Khả năng tham gia và hợp tác - Tôn trọng truyền thống và văn hóa của các quốc gia khác - Khả năng đánh giá các vấn đề toàn cầu khác nhau - Khả năng đối thoại và giao tiếp - Khả năng phân tích và ra quyết định - Trách nhiệm, hợp tác và khả năng giải quyết xung đột 	<ul style="list-style-type: none"> - Thái độ biết ơn đối với di sản văn hóa của các quốc gia khác - Quan tâm đến quyền con người - Quan tâm đến an toàn môi trường - Ý thức về bản sắc và lòng tự trọng - Cam kết công bằng và công bằng xã hội - Khoan dung quan điểm đối lập - Tôn trọng con người - Định giá và tôn trọng sự đa dạng - Quan tâm đến hòa bình và phúc lợi chính mình và những người khác - Ý thức yêu nước - Thái độ định hướng pháp luật - Xu hướng tìm kiếm công lý và tìm kiếm sự thật

(Nguồn: Oxfam, 2015)

3.4. Công dân toàn cầu trong toàn bộ chương trình giảng dạy

Quyền công dân toàn cầu làm phong phú tất cả các lĩnh vực của chương trình học và mỗi môn học có một đóng góp quan trọng để phát triển các yếu tố chính. Đây chỉ là một số cách mà chương trình giảng dạy môn học và quyền công dân toàn cầu có thể được phát triển cùng có lợi cách thức:

Nghệ thuật và Thiết kế

- Khám phá các vấn đề và chủ đề toàn cầu như bản sắc, chia sẻ tính nhân văn, sự khác biệt, đa dạng, xung đột và công lý được thể hiện trong nghệ thuật
- Nhận ra những quan điểm, ý tưởng, niềm tin và giá trị khác nhau
- Cung cấp cơ hội để tìm hiểu về các nền văn hóa khác nhau thông qua việc xử lý hình ảnh và sản phẩm thủ công mỹ nghệ hay đồ tạo tác của nền văn hóa đó.

Quyền công dân

- Tham gia vào các vấn đề công bằng xã hội, quyền con người, sự gắn kết cộng đồng và sự phụ thuộc toàn cầu
- Tạo cơ hội để thách thức sự bất công, bất bình đẳng và phân biệt đối xử thông qua hành động có trách nhiệm
- Khám phá các vấn đề về sự đa dạng, bản sắc và tài sản
- Tìm hiểu về quyền lực và quản trị, và phân tích nguyên nhân và hậu quả của các mối quan hệ quyền lực bất bình đẳng

Thiết kế và Công nghệ (bao gồm cả thực phẩm)

- Khám phá những tác động của thiết kế và công nghệ đối với thế giới và chất lượng cuộc sống
- Giải quyết các vấn đề bền vững trong thiết kế sản phẩm
- Xem xét bối cảnh xã hội, môi trường và kinh tế của sản phẩm và công nghệ bền vững
- Phân tích các vấn đề đạo đức và bền vững trong các hệ thống thực phẩm và các yếu tố xã hội, kinh tế, môi trường và chính trị ảnh hưởng đến dinh dưỡng

Tiếng Anh, Nghiên cứu Truyền thông và Kịch

- Phát triển sự đồng cảm, kỹ năng giao tiếp và khả năng tranh luận hiệu quả, xem xét những hiểu biết sâu sắc về các vấn đề chung cho các lĩnh vực cá nhân và toàn cầu, chẳng hạn như các định kiến và xung đột
- Cung cấp các cơ hội để sử dụng thăm dò các vấn đề toàn cầu như bối cảnh thực tế để phát triển các kỹ năng cốt lõi (ví dụ: văn bản thuyết phục và ngôn ngữ nói)
- Phát triển kiến thức quan trọng về truyền thông, và khám phá sự đại diện của các dân tộc và địa điểm cũng như lợi thế của tiếng Anh và cách thức phương Tây nhìn thế giới
- Khám phá các giá trị, niềm tin và kinh nghiệm của các nhóm người khác nhau và các cách nhìn và sự hiểu biết khác, dựa trên các văn bản và suy nghĩ từ một loạt các nền văn hóa và truyền thống

Môn Địa lý

- Đặt câu hỏi, điều tra và tham gia nghiêm túc vào các vấn đề ảnh hưởng đến cuộc sống của con người trên toàn thế giới

- Phát triển sự hiểu biết về sự kết nối và phụ thuộc lẫn nhau trên toàn cầu và phát triển bền vững
- Cung cấp các vấn đề và dữ liệu thực tế hấp dẫn để hỗ trợ các kỹ năng địa lý cốt lõi
- Giải quyết các vấn đề đa dạng và bản sắc thông qua việc điều tra sự khác biệt và tương đồng giữa con người, địa điểm, môi trường và văn hóa. Đồng thời, thông qua việc khám phá các giá trị và thái độ khác nhau liên quan đến các câu hỏi xã hội, môi trường, kinh tế và chính trị.

Lịch sử

- Khám phá sự khác biệt và tương đồng giữa các sự kiện, con người, địa điểm, văn hóa và môi trường theo thời gian, và sự liên kết và phụ thuộc lẫn nhau trong lịch sử thế giới của chúng ta
- Xem xét các câu hỏi về quyền lực và đặc quyền, và suy nghĩ nghiêm túc về lý do tại sao lịch sử được diễn giải theo những cách khác nhau
- Xem xét tầm quan trọng của hành động cá nhân và tập thể và các câu hỏi về trách nhiệm công dân và xã hội
- Khám phá các chủ đề như bất bình đẳng, định kiến, xung đột và áp bức và các ví dụ lịch sử liên quan đến các sự kiện và kinh nghiệm đương đại

Điện toán và Công nghệ thông tin (CNTT)

- Phát triển tư duy tính toán, ứng dụng và sáng tạo để hiểu và giải quyết các vấn đề trong thế giới thực
- Sử dụng dữ liệu trong thế giới thực về các vấn đề toàn cầu để ghi dữ liệu, xử lý dữ liệu, mô hình hóa và kiểm soát dữ liệu
- Xem xét các tác động của CNTT đến các cá nhân, cộng đồng và xã hội, bao gồm các tác động xã hội, kinh tế và đạo đức của việc tiếp cận và sử dụng CNTT (ví dụ: các tác động đến toàn cầu hóa, nghèo đói, bất bình đẳng, dân chủ, đa dạng và xung đột)
- Phát triển tư duy bình luận và kiến thức truyền thông trực tuyến

Toán học

- Cung cấp các cơ hội để minh họa các khái niệm và quy trình toán học bằng các vấn đề và dữ liệu toàn cầu
- Sử dụng và áp dụng toán học vào các vấn đề và dữ liệu trong thế giới thực (ví dụ: dữ liệu phát triển quốc tế)
- Cung cấp các cơ hội để xem xét ảnh hưởng của các nền văn hóa khác nhau đối với toán học
- Phát triển tư duy bình luận xung quanh việc sử dụng, trình bày và thao tác dữ liệu

Ngoại ngữ hiện đại

- Khám phá các vấn đề về bản sắc và sự đa dạng bằng cách xem xét sự tương đồng và khác biệt giữa các dân tộc, địa điểm, văn hóa và ngôn ngữ
- Phát triển nhận thức về sự kết nối toàn cầu trong đó các ngôn ngữ liên tục phát triển và vay mượn lẫn nhau
- Phát triển kiến thức và đánh giá cao các nền văn hóa khác nhau và thế giới quan của họ
- Tạo cơ hội khám phá các vấn đề toàn cầu trong khi phát triển các kỹ năng đọc, viết và nói
- Khám phá các bối cảnh quốc gia và đa dạng khu vực, trong đó các ngôn ngữ được sử dụng trên các lục địa khác nhau (ví dụ: tiếng Pháp ở Tây Phi và Caribbean và Tây Ban Nha ở Mỹ Latinh)

Âm nhạc

- Khám phá cách âm nhạc thể hiện bản sắc, cội nguồn và cảm xúc trong cuộc sống cá nhân
- Xem xét cách âm nhạc được sử dụng để phản đối sự bất công xã hội và thúc đẩy tầm nhìn về sự thay đổi tích cực
- Phát triển sự đánh giá cao sự đa dạng và sự kết nối toàn cầu thông qua việc khám phá sự hợp nhất, sự giao thoa truyền thống âm nhạc khác nhau và các yếu tố phổ biến trong các truyền thống âm nhạc khác nhau

Nghiên cứu hiện đại (Scotland)

- Tìm hiểu các khía cạnh xã hội, chính trị, môi trường và kinh tế của các vấn đề phát triển địa phương, quốc gia và toàn cầu
- Khám phá sự định hình của xã hội, dân chủ và các mối quan hệ quyền lực, phát triển sự hiểu biết về sự kết nối và phụ thuộc lẫn nhau trên toàn cầu
- Tạo mối liên hệ giữa các vấn đề công bằng xã hội và công bằng trong và ngoài nước
- Phát triển sự tham gia tích cực và các kỹ năng tư duy phê phán, và các giá trị và thái độ được thông báo cho các nghiên cứu xã hội

Giáo dục cá nhân, xã hội, y tế và kinh tế

- Phát triển kiến thức về các loại quyền khác nhau
- Tham gia vào các vấn đề đa dạng, bản sắc và bình đẳng thông qua việc khám phá những điểm tương đồng và khác biệt giữa con người và kinh nghiệm của họ, và thảo luận về các tình huống khó xử về đạo đức và xã hội
- Khám phá sự thịnh vượng trong tất cả các giác quan và các yếu tố chính trong điều này (cả địa phương và toàn cầu), và nguyên nhân và hậu quả của sự bất bình đẳng kinh tế
- Xem xét việc sử dụng, lạm dụng và bất bình đẳng quyền lực từ cấp địa phương đến toàn cầu có thể ảnh hưởng đến hạnh phúc của cá nhân và cộng đồng như thế nào

Giáo dục thể chất

- Phát triển các kỹ năng hợp tác và đánh giá cao sự phụ thuộc lẫn nhau thông qua làm việc nhóm
- Thúc đẩy ý thức chơi công bằng, tôn trọng lẫn nhau và khả năng quản lý cảm xúc và xung đột
- Tạo cơ hội để thách thức các định kiến về văn hóa, giới tính và chủng tộc và khám phá cả mối quan hệ giữa thể thao và bản sắc, và các vấn đề như hòa nhập, xung đột, phân biệt chủng tộc và bạo lực

Giáo dục tín ngưỡng

- Sử dụng các quan điểm khác nhau để khám phá các vấn đề về công lý, bình đẳng, quan tâm đến người khác và cho hành tinh, và hòa bình và xung đột
- Phát triển nhận thức về sự đa dạng thông qua việc khám phá các giá trị, thái độ và niềm tin khác nhau
- Tìm hiểu vai trò của các tổ chức và tín ngưỡng tôn giáo trong các vấn đề công dân toàn cầu và toàn cầu
- Phát triển sự đồng cảm, suy nghĩ phê phán, tôn trọng người khác và khả năng tranh luận hiệu quả

Khoa học

- Tham gia vào các bối cảnh xã hội, văn hóa và kinh tế trong đó diễn ra cuộc điều tra khoa học
- Khám phá các vấn đề đạo đức xung quanh khoa học
- Xem xét sự đóng góp của khoa học cho các cuộc tranh luận xung quanh sự phát triển bền vững và biến đổi khí hậu
- Đánh giá cao sự phát triển phụ thuộc lẫn nhau trong thế giới tự nhiên (giữa con người và hành tinh)
- Tạo cơ hội khám phá sự đóng góp của các nền văn hóa khác nhau cho khoa học

3.5. Các trường hợp điển hình về giáo dục công dân toàn cầu

Giáo dục công dân toàn cầu liên quan đến việc suy nghĩ lớn nhưng bắt đầu với các bước nhỏ và có thể quản lý được. Các chương trình giáo dục công dân toàn cầu được tổ chức tốt nhất thông qua quy trình đánh giá kế hoạch, được hỗ trợ bởi lãnh đạo cấp cao và được xem xét với các mục tiêu được ưu tiên hiện tại của nhà trường. Các nghiên cứu trường hợp sau đây chứng minh sự khác biệt tích cực mà các chương trình giáo dục công dân toàn cầu có thể tạo ra. Từ đó, các cơ sở giáo dục có thể học hỏi các trường hợp điển hình này trong việc xây dựng và triển khai chương trình giáo dục công dân toàn cầu.

Nghiên cứu trường hợp giáo dục công dân toàn cầu và phát triển bền vững

Trường Heronsbridge ở Bridgend hỗ trợ người học từ 3 đến 19 tuổi, những người có những tuyên bố về nhu cầu giáo dục đặc biệt cho những khó khăn học tập nghiêm trọng, sâu sắc hoặc phức tạp. Là một phần của chương trình Giáo dục phát triển bền vững và công dân toàn cầu (ESDGC) của trường, trường đã giới thiệu một loạt các dự án làm vườn. Những điều này cho phép người học khám phá các vấn đề bền vững và phát triển sự hiểu biết của họ về quyền công dân toàn cầu trong khi học các kỹ năng làm vườn và trau dồi thái độ tích cực đối với việc ăn uống lành mạnh. Trường thiết lập một loạt các dự án thực phẩm bền vững được liên kết với các trường đối tác ở Tanzania và Botswana.

Ví dụ, mỗi trường trong quan hệ đối tác đã xây dựng một khu vườn lỗ khóa (một phương pháp làm vườn dựa trên việc tái chế, ủ phân và bảo tồn nước). Trường Heronsbridge cũng đã phát triển một dự án tái chế cung cấp kinh nghiệm làm việc tại chỗ và cho phép cộng đồng Bridgend tái chế những chiếc xe đạp cũ không còn sử dụng được.

Nghiên cứu trường hợp từ chương trình giảng dạy cốt lõi đến cộng đồng: Quyền, tiếng nói và sự tham gia

Đội ngũ lãnh đạo tại Trường Trung học Torriano ở London coi cách tiếp cận toàn trường của họ đối với quyền công dân toàn cầu là nền tảng cho thành tích cao trong toàn trường. Chương trình giảng dạy của trường kết hợp các chủ đề và chủ đề toàn cầu với nội dung Chương trình giảng dạy quốc gia và các kỹ năng đọc viết và toán số cốt lõi, trong khi Công ước Liên hợp quốc về quyền trẻ em nằm ở trung tâm của đạo đức học đường. Sự kết hợp giữa quyền công dân toàn cầu và chương trình Trường tôn trọng quyền của UNICEF đã góp phần tạo ra hiệu ứng biến đổi của chương trình giảng dạy Torriano, cải thiện chất lượng dạy và học, sự tham gia của phụ huynh và cộng đồng và thúc đẩy người học. Nó khuyến khích người học kết nối việc học của họ với thế giới xung quanh,

tôn trọng mọi người và coi trọng sự đa dạng, và quan tâm và ủng hộ người khác. Phụ huynh và gia đình được khuyến khích tham dự các sự kiện, cho phép người học chia sẻ việc học của họ với cộng đồng, khảo sát thái độ về các vấn đề phát triển toàn cầu và đưa quan điểm của họ tới cộng đồng địa phương và những người đưa ra ý kiến khác. Những cơ hội này để người học có được tiếng nói của mình được chứng minh là vô giá trong việc cải thiện sự tự tin và lòng tự trọng và cung cấp một nền tảng tuyệt vời cho trường trung học.

Nghiên cứu trường hợp: Khám phá sự bất bình đẳng giới thông qua Giáo dục Tôn giáo

Học viên từ 13 đến 14 tuổi tại Trường Trung học Craigie ở Dundee đã khám phá sự bất bình đẳng giới trong giáo dục như là một phần của giáo dục tôn giáo và đạo đức cốt lõi của họ. Sau khi điều tra các vấn đề tiếp cận giáo dục, kiểm tra nghiên cứu trường hợp và thảo luận về các giải pháp có thể, người học đã tạo ra một “cây vấn đề”. Họ đã sử dụng điều này để xác định các tác động và nguyên nhân gốc rễ của sự bất bình đẳng giới trong giáo dục và các giải pháp khả thi. Đơn vị này được Katie Kirk phát triển như một phần của chương trình Đại sứ dạy học toàn cầu do Hiệp hội Giáo dục Phát triển Quốc tế của Scotland điều hành. Katie báo cáo rằng các phương pháp mà cô đã học được thông qua chương trình này cho phép cô phát triển quyền sở hữu của người học về vấn đề này và các kỹ năng tư duy bình luận và sự đồng cảm của họ.

Nghiên cứu trường hợp: Nghiên cứu công nghệ thực phẩm, đối tác trường và công cụ hoạt động toàn cầu

Với sự hỗ trợ của chương trình giữ gìn thế giới của Oxfam nam, Trường Deptford Green ở London đã phát triển một dự án công nghệ thực phẩm cấp hai với các trường đối tác của họ, Trường St Kizito ở Kampala và Rainbow College ở Lagos.

Dự án nhằm phát triển kỹ năng nghiên cứu của người học và đào sâu kiến thức và hiểu biết về dinh dưỡng và hệ thống thực phẩm toàn cầu. Nó cũng phát triển các kỹ năng của người học như những người ủng hộ và tác nhân để thay đổi. Học viên từ mỗi trường đã tiến hành nghiên cứu để theo dõi tác động của những thay đổi về giá thực phẩm đối với cộng đồng địa phương của họ. Họ đã đến thăm thị trường thực phẩm địa phương, phỏng vấn các thương nhân và khách hàng và lưu ý giá cả và giá trị dinh dưỡng của thực phẩm được bán, và khám phá tác động của thay đổi giá đối với thói quen mua sắm và dinh dưỡng. Sau đó, người học đã đối chiếu những phát hiện của ba trường và phản ánh về những điểm tương đồng và khác biệt. Trường Deptford Green cũng sử dụng dự án này như một cơ hội cho người học gặp gỡ với thành viên Nghị viện. Họ trình bày bằng chứng dự án của họ và yêu cầu Chính phủ Anh tính toán để đóng vai trò toàn diện trong việc khắc phục nạn đói.

4. KẾT LUẬN

Ngày nay, vấn đề giáo dục công dân và quyền công dân không chỉ cần được xem xét một cách kỹ lưỡng trong giáo dục đại học mà còn cần chú ý đến những vấn đề này ở cấp độ quốc tế và toàn cầu. Các vấn đề như toàn cầu hóa và tăng trưởng nhanh chóng của công nghệ truyền thông đã xóa đi khoảng cách giữa các quốc gia. Đó là lý do tại sao sự chung sống văn hóa của các nền văn hóa khác nhau rõ ràng hơn bất kỳ thời điểm nào khác. Do đó, những vấn đề chung của con người trên trái đất như hòa bình toàn cầu, môi trường, chiến tranh, bất bình đẳng, v.v... rất cần ý thức giáo dục công dân toàn cầu. Tuy nhiên, có rất nhiều trở ngại trên đường giáo dục công dân toàn cầu và nó chỉ có thể được thiết lập thông qua việc học tập. Mặc dù giáo dục công dân không nên giới hạn

trong giáo dục chính thức, nhưng vai trò của môi trường học tập trong nhà trường là không thể phủ nhận. Tuy nhiên, chúng ta không thể mong đợi hệ thống giáo dục chính thống là nguồn duy nhất đóng vai trò giáo dục công dân. Vì vậy, toàn xã hội cùng với các tổ chức và tổ chức khác nhau nên tham gia vào giáo dục công dân. Vai trò của các chính phủ trong giáo dục công dân cũng khá nổi bật. Các chính phủ nên tiến một bước thông qua việc thiết lập một khuôn khổ giáo dục phù hợp và bằng cách thiết lập một hệ thống giáo dục hiệu quả chuyên về quyền công dân và quyền công dân toàn cầu. Đặc biệt, các cơ sở giáo dục cũng đóng vai trò hết sức quan trọng trong việc nhận thức vai trò của giáo dục công dân toàn cầu đến những hành động thiết thực như thiết kế chương trình giáo dục công dân toàn cầu, lập kế hoạch, thực hiện và đánh giá hoạt động giáo dục công dân toàn cầu. Các cơ sở giáo dục có thể học tập kinh nghiệm của một số trường hợp điển hình mà chúng tôi đã đề cập để có những chương trình giáo dục công dân phù hợp với tình hình thực tế của địa phương cũng như của từng cơ sở đào tạo để chương trình giáo dục công dân toàn cầu phù hợp và đạt hiệu quả tốt.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Altbach, P.G. (1999), "The perils of Internationalizing Higher Education: An Asian Perspective", *International Higher Education*, vol. 15, p.4- 5
2. Andrejewski, J. and Alessio, J. (2002), "Education for Global citizenship and Social Responsibility", College of Education and Social Services, University of Vermont Quingly.
3. Charles.N (2000), "Global Trends in Civic Education". A speech given at the seminar for the needs for new Indonesian civic education center for Indonesian civic education (CICED). March 29, Bandung Indonesia.
4. Dewey, J. (1916), "Democracy and education", New York the Free Press United Nations Development Program (UNDP): "Civic Education", 2004.
5. Drucker, Peter, F. (1993), "Post- Capitalist society", New York: Harper Collins Publishers, Inc.
6. Education for Global citizenship: A guide for schools (2015), Oxfam, UK.
7. Kymileka, W (1998), "Multicultural Citizenship", Oxford. Oxford University Press.
8. Sachs, A. (1995) ECO – Justice: Linking human rights and the environment Washington, D.C: World watch Institute Sanders, A. (1997), "Dying for Oil", World watch, Vol.9, No.4, P.11.